

Русин Л.П., Маляр В.А.

Особливості ехографічних параметрів матки та яєчників у дівчат-підлітків народжених в умовах природної нестачі йоду з дефіцитом маси тіла.

Вступ. Одним з найважливіших етапів становлення репродуктивної системи жінки є період статевого дозрівання. Саме в пубертатному періоді відбувається перебудова всіх найважливіших органів та систем організму, особливо це стосується статевої та ендокринної [1,2,3,4].

У зв'язку з цим, рання діагностика відхилень у статевому розвитку буде сприяти зниженню непліддя, ускладнень гестаційного процесу та перинатальної патології [9,11].

В останні десятиліття в дитячій та підлітковій гінекології особливого значення набуло ультразвукове дослідження [5,6,7,8,10].

Важливого значення набуває у пубертатному періоді ехографічна анатомія внутрішніх статевих органів.

Мета дослідження. Вивчити особливості ехографічних параметрів матки та яєчників у дівчат-підлітків народжених з дефіцитом маси тіла, які постійно проживаючих в умовах природної нестачі йоду.

Матеріали і методи. Проведено поглиблене ехографічне дослідження параметрів матки та яєчників у 20 дівчат-підлітків гірського, 20 – передгірського і у 20 низинного регіону, які народилися з дефіцитом маси тіла.

Контрольну групу складала 20 дівчаток-підлітків, народжених з нормальною масою тіла та проживаючих в регіоні з нормальним природнім забезпеченням йоду. За допомогою ультразвукового дослідження ми визначали розміри матки та яєчників.

Результати та їх обговорення.

В ході проведеного дослідження встановлено, що ехографічні показники матки та яєчників у дівчат-підлітків в різних вікових категоріях народжених з дефіцитом маси тіла, що проживають в гірській місцевості є суттєво меншими ніж в контрольній групі у обидвох вікових категоріях (таб.1).

Таблиця 1.

Ехографічні параметри матки та яєчників у дівчат-підлітків народжених з дефіцитом маси тіла та проживаючих в гірській місцевості.

Вік, роки	Розміри матки, см			Розміри яєчників, см		
	Довж. т. м.	Шир.	Товщ.	Довж.	Товщ.	Шир.
11-13 (n=10)	2,8±0,83	1,54±0,36	1,65±0,28	1,88±0,34	1,44±0,26	1,68±0,75
14- 18 (n=10)	3,00±0,57	2,18±1,03	1,82±0,18	2,12±0,21	1,64±0,29	1,9±0,71

Як видно з даних представлених в таблиці 1, довжина, ширина та товщина матки у дівчат-підлітків гірської території у віковій групі 14 – 18 років, майже в 2 рази менше ніж показники контрольної групи. (3,00±0,57 см., 2,18±1,03 см., 1,82±0,18 см., проти 5,02±0,18 см., 3,98± 0,34см., 3,19± 0,41см.). Під час аналізу розмірів яєчників доведено, що розміри дівчат-підлітків, народжених з дефіцитом маси тіла суттєво менші у порівнянні з групою контролю (таб.2) .

Таблиця 2.

Ехографічні параметри матки та яєчників у дівчат-підлітків контрольної групи.

Вік, роки	Розміри матки, см			Розміри яєчників, см		
	Довж. т. м.	Шир.	Товщ.	Довж.	Товщ.	Шир.
11-13 (n=10)	3,56±0,25	3,01±0,31	2,28±0,31	2,36±0,21	1,82±0,12	2,22±0,15
14- 18 (n=10)	5,02±0,46	3,98±0,34	3.19±0,41	3,16±0,31	2,04±0,18	2,36±0,17

Під час порівняння розмірів матки та яєчників у дівчаток-підлітків, народжених з дефіцитом маси тіла та проживаючих на передгірській (таб. 3.) та

рівнинній території (таб.4) виявлено, що показники дещо менші від показників контрольної групи.

Таблиця 3.

Ехографічні параметри матки та яєчників у дівчат-підлітків народжених з дефіцитом маси тіла та проживаючих в передгірській місцевості.

Вік, роки	Розміри матки, см			Розміри яєчників, см		
	Довж. т. м.	Шир.	Товщ.	Довж.	Товщ.	Шир.
11-13 (n=10)	2,94±0,22	2,24±0,17	1,89±0,19	1,92±0,18	1,65±0,12	1,82±0,18
14- 18 (n=10)	3,46±0,41	3,23±0,29	1,96±0,18	2,64±0,19	1,76±0,21	2,22±0,17

Таблиця 4.

Ехографічні параметри матки та яєчників у дівчат-підлітків народжених з дефіцитом маси тіла та проживаючих в рівнинній місцевості.

Вік, роки	Розміри матки, см			Розміри яєчників, см		
	Довж. т. м.	Шир.	Товщ.	Довж.	Товщ.	Шир.
11-13 (n=10)	3,54±0,25	2,89±0,26	2,12±0,11	2,24±0,23	1,80±0,11	2,14±0,19
14- 18 (n=10)	4,68±0,51	3,78±0,25	3,10±0,21	2,89±0,19	1,98±0,15	2,34±0,21

Виявлено, що довжина, ширина та товщина матки у дівчат-підлітків передгірської території у віковій групі 14 – 18 років, суттєво менше ніж показники дівчат-підлітків рівнинної місцевості. ($3,46 \pm 0,41$ см., $3,23 \pm 0,29$ см., $1,96 \pm 0,18$ см., проти $4,68 \pm 0,51$ см., $3,78 \pm 0,25$ см., $3,10 \pm 0,21$ см. Показники у віковій когорті 11 -13 років становлять $2,94 \pm 0,12$ см., $2,24 \pm 0,17$ см., $2,89 \pm 0,26$ см., проти $3,54 \pm 0,25$ см., $2,89 \pm 0,19$ см., $2,12 \pm 0,11$ см. Розміри яєчників також дещо відрізняються між обстеженими дівчатами-підлітками основної і контрольної груп. Довжина яєчників у жительок передгірської місцевості – $1,92 \pm 0,18$ см. у 11-13р., $2,64 \pm 0,19$ см. у 14-18 р., товщина – $1,65 \pm 0,12$ см., $1,76 \pm 0,21$ см., ширина – $1,82 \pm 0,18$ см., $2,22 \pm 0,17$ см. та $2,24 \pm 0,23$ см. і $2,89 \pm 0,19$ см., $1,80 \pm 0,11$ см., і $1,98 \pm 0,15$ см., $2,14 \pm 0,19$ см. і $2,24 \pm 0,21$ см. відповідно.

Під час визначення М –ехо у дівчат-підлітків основної та контрольної груп, встановлено, що величина даного показника у дівчат-підлітків основної групи віком 11 -13 років у першій фазі менструального циклу складала $2,10 \pm 0,13$ мм, в другу фазу циклу – $6,2 \pm 0,31$ мм, а у віковій групі 14 -18 років $3,23 \pm 0,28$ мм та $7,63 \pm 0,37$ мм відповідно. Довжина шийки матки у цих дівчат-підлітків віком 11 -13 років становить – $2,12 \pm 0,19$ мм, а в 14 -18 років – $2,42 \pm 0,21$ мм.

Величина М – ехо у дівчат-підлітків контрольної групи віком 11 -13 років у першій фазі менструального циклу складала $2,96 \pm 0,27$ мм, в другу фазу циклу – $8,26 \pm 0,41$ мм, а у віковій групі 14 -18 років $4,62 \pm 0,32$ мм та $9,40 \pm 0,37$ мм відповідно. Довжина шийки матки дівчат-підлітків контрольної групи віком 11 -13 років становить – $2,32 \pm 0,27$ мм, а в 14 -18 років – $2,62 \pm 0,37$ мм.

Висновки.

Таким чином, нами були встановлені ознаки змін показників комплексного ультразвукового обстеження у регіоні Закарпаття під час становлення репродуктивної системи в пубертатному періоді дівчат-підлітків, народжених з низькою масою тіла.

Отримані дані можуть слугувати явним прогностичним критерієм в діагностиці ризику затримки розвитку статевих органів в пубертатному періоді.

Список літератури:

1. Сивохина, Т.А. Формирование репродуктивного здоровья девочек. Патогенетическая роль цитокинов в профилактике ювенильных маточных кровотечений: автореф. дис.... д-ра. мед. наук / Т.А, Сивохина.- Самара, 2008-42с.
2. Стратулат П., Куртяну А., Пынзарь Л., Кифьяк Л., Стратулат М. Развитие системы наблюдения и первые результаты наблюдения за детьми с экстремально низкой массой при рождении и очень низкой массой при рождении в Республике Молдова / . Стратулат П., Куртяну А., Пынзарь Л., Кифьяк Л., Стратулат М.// Международный журнал педиатрии, акушерства и гинекологии .- 2012. - Том 2 №2. С- 9 – 16.
3. Ткаченко, Л.В. Алгоритм выявления факторов риска для формирования репродуктивной функции женщин / Л.В. Ткаченко // Мать и дитя: материалы VI Рос. Форума-М., 2004-С.505.
4. Феденко Н.П., Сеттарова Д.А., Саатова Л.М., Барсук И.Д. Анализ причин рождения детей с низкой массой тела и недоношенных // Мед. журн. Узбекистана.- 1990. - №6.- С.64.
5. Joann R. Petrini, Todd Dias, Marie C. McCormick. Increased risk of adverse neurological development for late preterm infants. J Pediatr. 2009; 154(2): 169-176.
6. Kaplowitz P.B., Oberjield S.E. // Pediatrics. - 1999. - Vol. 104. - P. 936-941.05;106:1279-1288.
7. Knowledge, attitudes and behavior of adolescents about reproductive health at Belgrade territory // Srp Arh Celok Lek. – 2010. – V. 138, № 3-4. – P. 214-218.
8. Lams J.D. Prediction and early detection of preterm labor// Obstet. and Gynecol. – 2003. – Vol. 101. – P. 402-412.
9. Lemburg P. Ethical aspects of intensive care of premature and newborn infants / P. Lemburg // Gynakologe. - 1992. - № 25(3). - P. 160 - 163.

10. Livanov G.A., Bazarova V.G., Batotsyrenov B.V., Vasilev S.A., Glushkov S.I., Batotsyrenova Kh.V. Mechanism of neuroprotector action of metabolic anti-hypoxant reamberin in patients with toxicohypoxic encephalopathy. *Eksp Klin Farmakol* 2012; 75(1): 34-42.

11. Zobina L. Yu. A complicated course of pregnancy in women with puberty pathology in anamnesis / L. Yu. Zobina // *Im International Scientific Interdisciplinary Congress for medical students and young doctors : Abstract book of Kharkiv National Medical University. - Kharkiv, 2008. - P. 50-51.*